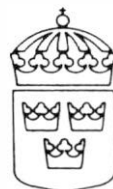

Motion till riksdagen

1988/89:Fi59

av Anna-Greta Leijon m.fl. (s)

med anledning av prop. 1988/89:150 med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1989/90, m.m.
(kompletteringspropositionen)

Mot.
1988/89
Fi59

Regeringen har i kompletteringspropositionen föreslagit bl.a. en tidsbegränsad höjning av mervärdeskatten med två procentenheter. Förslaget har mött kritik i den allmänna debatten. Samtliga oppositionspartier har uttalat sig mot förslaget. Om förslaget inte antas av riksdagen, måste andra åtgärder vidtas för att dämpa överhettningen i den svenska ekonomin och få ned övrefterfrågan på framför allt varor och tjänster.

Det är i ett sådant läge naturligt att söka en åtgärd som kraftigt kan öka sparandet inom den privata sektorn. En påtaglig ökning av sparandet skulle bl.a. minska utrymmet för konsumtion och dämpa tendenserna till en ökad inflation. Över huvud taget kan många svagheter i den svenska ekonomin avhjälpas om man får en förbättring av sparandet. Jämfört med en tillfällig mervärdeskatt höjning innebär förslaget nedan om ett tillfälligt sparande en mildare åtstramning eftersom sparandet efter en tid återgår till hushållen. Med vårt förslag bör prisökningen under år 1989 kunna begränsas till knappt 7 % jämfört med de 8,3 % som förutsågs i kompletteringspropositionen.

För att en åtgärd som har tonvikten på ökat hushållssparande skall få tillräcklig och snabb effekt för vår ekonomi måste sparandet göras obligatoriskt och sparbeloppen låsas under en förhållandevis lång tid. Med hänsyn till kravet på ett snabbt ikraftträdande och till att en heltäckande sparform förutsätter ett väl utbyggt administrativt system ligger det närmast till hands att anknyta till nuvarande administration och förfarande för inkomstskatt. Därigenom kan man använda bl.a. preliminärskattesystemet och för det stora flertalet på ett smidigt sätt få ett månatligt sparande i relation till storleken på den preliminära skatten. Ju högre skatt som en person skall betala, desto större bör ju normalt sparmöjligheten vara. Alla som måste betala skatt omfattas, alltså även aktiebolag och andra juridiska personer.

För att ett sparande skall leda till avsett resultat bör enligt vår mening det samlade sparandet komma upp i samma storleksordning som regeringens förslag om en tidsbegränsad höjning av mervärdeskatten beräknats medföra. Av motsvarande skäl bör sparandet äga rum under i huvudsak samma tid som mervärdeskatten skulle ha varit förhöjd. Av praktiska orsaker torde sparandet dock kunna införas först fr.o.m. september i år. Det bör gälla t.o.m. utgången av 1990. För denna tid om sammanlagt 16 månader behöver

sparandet uppgå till ca 17 miljarder kronor. Ett sparkrav som motsvarar 4 % av den preliminära skatten bör ge ungefär den summan.

För den som har en månadslön om 10 000 kr. skulle ett sparkrav på 4 % innebära ca 140 kr. i månaden. Den som har en månadslön om 20 000 kr. skulle behöva spara knappt 400 kr. i månaden. I båda dessa fall har antagits att den preliminära skatten inte jämkas.

Att enbart knyta an till den preliminära skatten har dock vissa brister. För närvarande betalas i många fall inte någon preliminär A-skatt på exempelvis kapitalinkomster och på lön från någon annan än huvudarbetsgivaren. En något mera likformig behandling kan uppnås genom att också ställa sparkravet i relation till debiteringen av slutlig skatt. I så fall kan det vid beräkning av slutlig skatt i december året efter sparåret bedömas om en persons sparande verkligen motsvarar vad som med hänsyn till hans/hennes inkomstförhållanden har avsetts. Om sparandet har varit för lågt därför att uttaget av preliminär skatt avviker från den slutliga skatten, bör man kunna se till att sparkravet skärps så att det står i relation till den slutliga skatten.

De vars sparande är för lågt i förhållande till den slutliga skatten bör betala in felande belopp i samband med att de gör fyllnadsinbetalning. Det belopp som rätteligen bör sparas måste i detta sammanhang likställas med slutlig skatt bl.a. i den meningen att en avgift (kvarskatteavgift) påförs på sådant sparbelopp som inte har betalats in senast när fyllnadsinbetalning av preliminär skatt får göras utan att kvarskatteavgift påförs.

Den nu skisserade kopplingen till slutlig skatt har som vi pekat på inte oväsentliga förtjänster. Frågan hänger emellertid i någon mån samman med spørsmålet om vilken bindningstid som bör gälla för sparandet. Om sparbeloppen skall återbetalas efter ganska kort tid försvagas intresset av en koppling till den slutliga skatten.

När det gäller bindningstiden för sparandet är det enligt vår mening inte lätt att i dag bedöma hur lång den bör vara. Åtskilligt talar emellertid för att återbetalningstidpunkten bör bestämmas redan nu. Vi har stannat för att förorda att sparbeloppen bör vara bundna mellan två och tre år. Lämpliga återbetalningstillfällen kan vara april 1992 för sparande under hösten i år och april 1993 för sparande under 1990.

Vi anser att de enskilda för sitt sparande bör få en räntekompensation som är något högre än vad som annars lämnas inom ramen för skattesystemet. För tiden fram till debiteringen av slutlig skatt bör man dock tillämpa de regler som gäller i fall där överskjutande skatt återbetalas. För tiden därefter, ca 16 månader, bör lämnas en skattefri ränta efter en räntesats som motsvarar riksbankens diskonto.

Mot bakgrund av vad vi nu sagt finns det, som vi ser det, goda möjligheter att inom kort införa ett tillfälligt sparande som — genom att det bygger på uppördssystemet för inkomstskatt — är effektivt, lätt att administrera och inte minst uppfyller rimliga krav på att sparandet så långt som möjligt bör avpassas efter den enskildes faktiska möjlighet att spara.

Ett lagförslag med det innehåll som här har berörts fogas till denna motion som *bilaga*.

Hemställan

Mot. 1988/89
Fi59

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs
att riksdagen beslutar anta det vid denna motion fogade förslaget
till lag om tillfälligt sparande.

Stockholm den 10 maj 1989

Anna-Greta Leijon (s)

Roland Sundgren (s)

Marianne Carlström (s)

Per Olof Håkansson (s)

Iris Mårtensson (s)

Lisbet Calner (s)

Arne Kjörnsberg (s)

Arne Andersson (s)
i Gamleby

Förslag till Lag om tillfälligt sparande

Mot. 1988/89
Fi59
Bilaga

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Sparande skall ske enligt denna lag i fråga om preliminär A-skatt som skall utgå under tiden den 1 september 1989—den 31 december 1990, preliminär B-skatt som skall betalas under tiden november 1989—januari 1991 samt slutlig skatt på grundval av 1990 och 1991 års taxering.

2 § Preliminär skatt skall betalas med belopp motsvarande den preliminära skatt som skall betalas enligt vad som sägs i uppbördslagen (1953:272) eller enligt förordnande som meddelats med stöd av samma lag, med ett tillägg av fyra procent av denna skatt. I fråga om preliminär skatt för år 1990 skall tillägg dock göras endast till den del skatten svarar mot statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, kommunal inkomstskatt och statlig fastighetsskatt.

3 § Vid beräkning av slutlig skatt skall sådan skatt debiteras med belopp motsvarande den slutliga skatt som skall debiteras enligt vad som sägs i uppbördslagen (1953:272), med ett tillägg (tillfälligt sparande) av en och en tredjedels procent av denna skatt vid debiteringen på grundval av 1990 års taxering samt av fyra procent av skatten vid debiteringen på grundval av 1991 års taxering. Tillägg skall dock göras endast till den del skatten svarar mot statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, kommunal inkomstskatt och statlig fastighetsskatt.

4 § Tillfälligt sparbelopp som har erlagts av den skattskyldige skall återbetalas under april andra året efter taxeringsåret. Återbetalning skall dock ske endast om beloppet uppgår till minst tjugofem kronor.

5 § I fråga om tillfälligt sparbelopp skall ö-skatteränta beräknas enligt vad som föreskrivs i uppbördslagen (1953:272) som om den slutliga skatten hade debiterats utan tillämpning av denna lag.

6 § På tillfälligt sparbelopp som skall återbetalas skall, i förekommande fall utöver ö-skatteränta enligt 5 §, en sammanlagd ränta lämnas efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av året före återbetalningsåret. Ränta lämnas i helt kronal, varvid öretal bortfaller. Röntan utgör inte skattepliktig inkomst.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.